

Nýggjasti europeiski dikturstaturin

Hjá fangum í Grikkalandi

Herfyri vóru politikkarar úr ríkisdegnum í Noregi, Svøríki og Danmark á eini kanþingferð í Grikkalandi fyrri at fáa nærri greiðu á hvussu stóðan var har. Vit hoyrdu eina samroðu í norska útvarpinum, sum norsku luttakarnir høvdu við ein útvarpsmann úr Oslo og har tók ein av norðmonnum, konservativur tinglimur, soleiðis til »det var forstemmende at tale med den græske minister.«

Danski fólkatingslimurin Jørgen Peder Hansen, sum var ein av teim dansku luttakarum hevur skrivað um ferðina í Grikkalandi — og skulu vit her taka upp ein part av frásøgu hansara, soleiðis sum hann sjálvur hevur fingið burtúr stóðuni:

GRÆKENLAND frembyder i dag alle tegn på at være i diktaturets vold. De mest elementære menneskelige og demokratiske rettigheder er kaldt og kynisk trådt under føde af en klike kupmagere, der havde usædvanligt svært ved at opnå forfremmelser i hæren. I ly af tanks og bajonetter kan de i dag sole sig i magtens sødme, mens befolkningen udsættes for magthavernes smertelige vilkårligheder.

Det var ikke nogen officiel delegation af nordiske parlamentarikere, der nylig besøgte Athen. Det var derfor på forhånd uvist, om delegationen ville opnå de ønskede konakter. På denne baggrund tør det måske siges, at der blev opnået ganske gode konakter, såvel til regeringen som til de indespærrede politikere. Hvad der er opnået af egentlige resultater, vil vi først være i stand til at aflæse, når eller hvis retsager indkøres for retten. Forhåbentlig sker det inden længe. Indtil nu har der nemlig hersket den største usikkerhed og bekymring, om det ville ske, eller om magthaverne blot søgte at nedbryde fangeres fysiske og psykiske tilstand ved at undlade retsforfølgning.

OGSA I GRÆKENLAND betyder diktaturet, at enhver, der ikke er med styret, er imod det. Nok blev kuppet næsten ublodigt gennemført, men til gengæld fyldtes fængsler og fangeøer med — officielt opgivet — 6800 fanger. Af dem sidder stadig 2400 bag lås og slå, og statsminister Kollas regner med, at det vil blive nødvendigt af hensyn til det græske folks »lykke« til stadighed at have omkring 1500 politiske fanger. Så kynisk kan det udtrykkes af en mand, der er tidligere rigsadvokat.

I øvrigt blev det af en af kupregimentets stærke mænd, indenrigsminister Patakos, forklaret den nordiske delegation, at disse 1500 sammen med deres familier ville blive anbragt på f. eks. nogle øer, hvor de ville kunne leve »i frihed« og som de ønskede.

Retsforfølgelsen af fangerne blev ofte et hovedpunkt i diskussionerne mellem regimets enkelte ministre, der modtog delegationen, og denne og ikke mindst, fordi der indtil nu ikke er taget skridt hertil, selv om 4 måneder er forløbet siden kuppet.

Fangerne sidder i dag under de elendigste forhold, uden at det er tilkendegivet, hvorfor de sidder, — uden at der udfærdiges anklageskrifter imod dem, og uden at der gives adgang til normal advokatbistand. Generelt blev det over delegationen sagt, at mange af dem var kommunister, men her bør det erindres, at denne betegnelse af kupregimentet hæftes så at sige på alle, der politisk ligger til venstre for det alleryderste højre.

FORHOLDENE i fangelejrene på øerne Jaros, Leros og Faligandros er nedværdigende og usle. Særlig Jaros. Her findes ikke vand og kun sparsom bevoxsning. En stor part af fangerne bor i telte. Sundhedstilstanden varetages af militærlæger, og der findes kun en nød-

torftig mulighed for behandling. Hvis fangerne vil underskrive en loyalitetserklæring til kupregimet kan de få lov at forlade øen. Det vides, at der findes fanger med meget alvorlige sygdomme, som ikke vil underskrive en sådan loyalitetserklæring, og som derfor heller ikke får mulighed for tilstrækkelig lægehjælp.

Loyalitetserklæringen er i øvrigt udformet som en ren stikkererklæring, der kræver oplysning om underskrivernes kendskab til, om der er kommunister i familien eller bekendtskabskredsen.

Længden på diktaturets fangarme kender ingen grænser.

Prístalið

Pr. 1. juli í ár fór prístalið upp við 4 stigum. — Eftir teim uppgávum frá teim keypmönnum og handlandi, ið góvu vöruprisir inn, kann ein siga, at prístalið hækkaði við 4 stigum. Men verunliga talið fyrri eitt rættvist prístal er hetta ikki. — Eg haldi at ein kann siga, at grundarlagið — ja er tað nakað haldgott grundarlag undir prístalinum í dag — tí tað, ið verður nýtt er eitt grundarlag frá 1948 ca. 20 ára gamalt. Öll vita, at nógv er broytt í hesu 20 árunum og ikki minst í liviháttinum, klædnævrum og øðrum vöruslögum.

Sum nú er verður í mongum for- um bert mett um, at niður um kost naðartalið á tí vøru ella omanfyri kostnaðin á tí vøru kann ikki vera farið, og so verður hugt eftir hvat kostnaður henda vøran hevði seinasta ársfjórðing, og úrslitið verður, at ein mettur kostnaður verður settur til útroknan av tí komandi prístalið.

Hvør keypmaður ella handlandi eigur at geva ein rættvisan vörupris upp pr. 10. í síðsta mánaða áðrenn hvør ársfjórðingur byrjar. Og hóast prístalið hvørja ferð upp gávarnar skulu sendast inn minnir um, at senda stør inn í góðari tíð, so er tað ein stórtur partur av keypmönnum og handlandi, ið onga upp gávu senda inn.

Tað er eisini konstaterað, at prisir ikki verða uppgjavnir, t. d. kann nevast, at ein handlandi ikki uppgav pris fyrri fisk til seinastu prístalsútrokning, meðan hann í verunleikanum seldi fisk fyrri í kr. 30 oyru pr. kg. — Hetta var fyrst komið framá aftaná at prístalið var útroknað og kunngjørt.

Eftirlit er so gott sum onki við prísium. — Ein prísansari er settur fyrri at rokja allar Føroyar, og so vitt mætt kunngjørt hevur hann onki við at meta um »avance« at gera. — Har standa tey handlandi fri og leys og kunnu seta »avance« sum teim lystir.

Føroya Arbeidsárfelag hevur vent sær fleiri ferðir til Føroya løgting um at fáa gjørt nýtt tíðarhóskandi grundarlag til úroknan av prístalinum, men landsstyrið er komin og landsskyr eru farin, ið valt hava nevnd (1) til hetta endamálið,

men enn fyriliggur onki úrslit, í hvørjum tilfalli ikki alment, í hesum nevndum. — Eisini er heit á tingið um at seta prísansara í hvørja sýslu fyrri at hava eftirans við prísunum, men hetta málið sýnir eisini at fáa somu lagnu sum prístalsgrundarlagsmálið.

Eg vil ikki siga, at tað eru fleiri, ið unnlata at seta prisir á uppgávuna ella geva skeivar prisir upp, men eitt er vist, at prístalið fylgir ikki dýrtíðini, ið floymir inn yvir okkum, og sum hvørt einasta blað skriver um.

Verða skeivir prisir uppgjavnir so verður eisini prístalið hildið »kunstig« niðri, ella uppi, og sum fyrr sagt, við tí grundarlagnum, sum er í dag, fáa vit onki rættvist prístal. 10. í hesum mánaða skulu aftur prisir uppgjavnir og prísuppgávurnar sendast inn til ráðið, og um tær ikki samsvara fyriskipanini eiga tær ikki at verða góðkendar av prísansingarráðnum men aftursendar til rættingar.

Tað er nokk ikki í nokrum landi har prístal verður roknað út, at eitt 20 ára gamalt grundarlag støðugt verður nýtt sum her hjá okkum. T.d. í Danmark er talan um at skifta ella revidera grundarlagið triðja ella fjórða hvørt ár.

Eitt er vist, at her má skil fást á.

Tvøroyri, 5. september 1967.

Gunnar Petersen.

VORUMESSAN
í Klakksvík 1967

14.—17. september

Biða i 20 milj. tímar

LÆKNI IÐRAR SEG UM AT 10. ÁR HEVUR HANN SPILT FYRRI Sjúklingar sínar

Tað er ótrúligt so nógvir tímar fara fyrri einki í biðirúmunum hjá lækunum. Ein danskur lækni hevur gjørt upp, at í Danmark eru soleiðis farnir 20 miljónir tímar fyrt einki.

Hesin lækni hevur tiskil skipta so fyrri, at sjúklingar kunnu bíleggja viðtalu tíð hjá honum gjøgnum

telefon 14 dagar fram í tíðina — og hetta hevur gingið sera væl.

Tað einasta, hann hevur kunnað iðra seg um er, at tað gingi 18 ár áðrenn hann fekk hesa skipan í lag og at hann sostatt hevur burtursoplað 90.000 tímar, ella umleið 10 ár av tíðini hjá sjúklingum sínum.

Veitst tú

AT hestar eru ringir av sjóverki umborð á skipum. Elefantarnir eru einki mætarí, men nú hevur vist seg, at tað ber væl til at bota um sjóverkin hjá teimum við at stoyta whisky upp í drykkjuvatnið.

AT í New York er ein serligur biografur móti svovnloysi. Har verða vistir teir keðiligastu filmar, ið hugsast kunnu, og teir verða vistir alla náttina — við tí úrsliti at áskoðararnir sovna. Biografhóllin er útgjörd við seingjum.

ATT meðal giftialdurin í USA er nú 23 ár hjá mannfólki og 20 ár hjá konufólki.

AT 20 prosent av heimsins forbrúki av kviksilvuri kemur frá teimum stóru kviksilvurbrotunum í Sierra Morena í Spania.

AT rovfuglar, sum t.d. gribbar, ymisk sløg av ørnum og kondorar kunnu verða meira enn 100 ára gamlir.

AT úrslitið av stórarí spurnarkapping í USA visti, at fólk flest meintu, at kvinnur við brillum vóru klókari enn teirra meðstyrarar við ongum brillum.

VEGAÐUR OG FUNNIN
OV LETTUR

TEY LUKKULIGU — tey, sum kunnu eta, so nógv teimum listir uttan at fitna, eru ikki altíð lukkulig.

Mong ganga vónbrotin, tí tey eru óvanliga rak; men tekur ein idealkvektina, vega tey sum oftast tað, tey skulu.

Tað er óvanligt, at nakar er so rak, at hetta er skaðiligt, uttan so at hetta stendur av sjúku.

Eldri ein verður, stórri er fyrimumurin við ikki at hava ov mikið av fiti at bera.

* Vil ein endiliga verða feitur —
* Vanliga er hetta meiningsleyst
* — er beinast at drekka so
* nógvar kalorior sum gjørligt,
* og tey bestu úrslitini fær ein
* við at drekka sterkt öl, søtt
* sodavatn, maltöl og tilíkar
* drykkir.

PI. J. F. KJØLBRO,
heilsola
tlf. 5396-5489-5491

Allir litir eru í

ÆLABOGANUM

fakliga mállingahandlinum
í Tórsgøtu 16
tlf. 2120. Tórshavn

Leskidrykkurin

POMMAC

FRÁ

Føroya Bjór

Keypið

frá teimum, sum lýsa í

SOSIALINUM!

Besta gávan til

FØROYINGIN

burturi og heima

er ein

FØROYSK BÓK